

Perusteluita aineenopettajan arvolle peruskoulussa

Aineenopettajan tutkinto koostuu vähintään kahden tieteenalan perus- ja aineopinnoista sekä yhden alan syventävistä opinnoista. Lisäksi tutkintoon kuuluu oppiaineen pedagogisia ja yleisiä kasvatustieteen opintoja.

1) Aineenopettajan osaaminen ja syvälinen alan tuntemus on merkityksellistä nuorten kasvulle ja kehitykselle ja vaikuttaa sitä kautta edelleen yhteiskunnalliseen kehitykseen.

- Opetusjärjestelmämme vahvuus on siinä, että oppilaan kasvaessa opetus siirtyy vähitellen aineenopettajan hoitamaksi, kun oppiaineiden sisällöt muuttuvat niin vaativiksi, etteivät niiden kaikkien pedagoginen hallitseminen ole enää mahdollista yhdelle ihmiselle.
- Eri aineiden on tarkoitus tuoda eri näkökulmia maailman hahmottamiseen. Näistä eri ikkunoista katsomalla lapset ja nuoret voivat vähitellen saada yhä laajemman kuvan todellisesta maailmasta. Laaja-alaisen aineenopetuksen ja eri oppiaineiden tuoman ymmärryksen kautta nuoret selviävät arjen informaatiotulvasta.
- Syvälinisiä työkaluja maailman hahmottamiseen ei voi rakentaa aineopintojen (cum laude) turvin ilman syventäviä opintoja (laudatur) ko. aineessa.

2) Aineenopettaja on oman aineensa asiantuntija.

- Kukaan ei voi hallita riittävässä laajuudessa perusopetuksen 1.-9. luokkien oppisisältöjä, joten aineiden jaottelu eri alojen asiantuntijoille on oppilaita ajatellen järkevää. Pelkkä pedagoginen professio täydennettynä tieteenalan aineopinnoilla ei synnytä riittävän syvälinistä tieteenalan osaamista.
- Luokanopettajien vahvuus on erityisesti lasten ja varhaisnuorten pedagogiassa ja heitä tarvitaan asiantuntijoina vuosiluokilla 1-6. Sen jälkeen ja osin jo luokilla 5-6 murrosiässä olevien oppilaiden valmiudet ja tarpeet syvälinisemmän tietoa-ineksen opiskeluun ovat jo riittävät, jolloin aineenopettajan antamalle opetukselle luokilla 7-9 on olemassa myös pedagogiset perustelut.

3) Koulun aineenopetuksen kehittäminen vaatii keskittymistä ja osaamista.

- Oppiaineiden kehitys ja kehittäminen jäävät vähälle huomiolle, jos opettaja joutuu keskittymään moniin oppiaineisiin ja jos opettajan osaaminen on ohutta.
- Aineenopettaja voi keskittyä oman tieteenalansa seuraamiseen ja päivittää koko ajan tietojaan. Erityisosaaminen innostaa oppilaita ja ehkä suuntaa heidän tulevaisuuden valintojaan.

- Vaikka aineenopettajalla voi toisesta opetettavasta aineesta olla vain aineopinnot, ainevalinnat tukevat toisiaan, esimerkiksi äidinkieli ja kirjallisuus, matemaattiset aineet, kielet, historia ja yhteiskuntaoppi, maantiede ja biologia. Jos peruskoulun aineyhdistelmästä kaksoiskelpoinen opettaja valitsee yhden aineen, tieteellinen kokonaisnäkemys hajoaa. Myös peruskoululainen tarvitsee aineenopettajan tarjoamaa tieteellistä kokonaisnäkemystä.
- Muuttuvassa maailmassa opettajan syvälinen osaaminen opettamisessa aineissa mahdollistaa opetuksen jatkuvan uudistamisen. Opettaja joutuu koko ajan rakentamaan ajankohtaisia näkökulmia vastaamaan ympäröivästä maailmasta tuleviin kysymyksiin. Ilman riittävää tietopohjaa ja ymmärrystä opettamiensa tieteenalojen teorioista opettaja pystyy reagoimaan ajan haasteisiin vain pinnallisesti. Oppimateriaalit ovat usein jäljessä ajassa tapahtuvista ilmiöistä.

4) Koulutustaso on noussut

- Aikaisemmin opettajien peruskoulutukseksi riitti alempi korkeakoulututkinto yhtä lailla aineen- kuin luokanopetuksessakin. Nykyisin edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa ja opettajien koulutustaso on noussut parina viime vuosikymmenenä.